

Siposné Kecskeméthy Klára:

A LUDOVIKÁS SZELLEMISSÉGET ÁPOLÓ KATONA, KÖLTŐ ÉS ÍRÓ. VAJAY TIBOR ÉLETÚTJA

Rezümé

A szerző a cikkében Vajay Tibor, katonai akadémikus, gyalogos hadnagy, katonaköltő és író életét mutatja be. A trianoni békeszerződés után a Vajay-család Nagybányáról átköltözött Debrecenbe, ahol az új egzisztencia megteremtése nehezen sikerült. Testvérével a sorsa számos alkalommal kapcsolódott össze, együtt felvételiztek és tanultak a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémián, egy napon avatták őket hadnaggyá, egy alakulathoz kerültek első tiszti beosztásba, együtt voltak a Demsen hadifoglytáborban is. A hadifogságból hazatért Tibor és bátyja László együtt dolgoztak. 2002 májusában kezdett verseket írni, 2006-ban megírta A Magyar Királyi Honvédség szellemiségének hagyományából című könyvet. Családja és a Ludovika Akadémia legyőzhetetlen erőt, megtörhetetlen akaratot, rendíthetetlen jellemet adott neki.

Kulcsszavak: Vajay Tibor, Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia, gyalogos hadnagy, hadifogoly, Honvéd Hagyományőrző Egyesület

Klára Siposné Kecskeméthy:

THE LUDOVICA SPIRIT MAINTAINING MILITARY POET AND WRITER. TIBOR VAJAY'S WALK OF LIFE

Résumé

The author of the article deals with Tibor Vajay's life, military cadet, infantry second lieutenant, military poet and writer. As a consequence of the Trianon treaty the Vajay family moved from Nagybánya (Baia Mare) to Debrecen, where the creation of the new existence was hard. His fate was interconnected with his brother a number of occasions; during the entrance exams to the Royal Hungarian Ludovika Defense Academy, during the academic years, they were inaugurated at the same time to second lieutenant, during their first officer's assignment, and as prisoners' of war in the Demsen camp. After the captivity Tibor worked together with his older brother László. He wrote his first poems in May 2002, in 2006 he published a magnificent book on "Traditions of the spirituality of the Hungarian Royal Army". His family and the Royal Hungarian Ludovika Defense Academy gave him insuperable power, unbreakable will, and uncompromising personality.

Keywords: Tibor Vajay, The Royal Hungarian Ludovika Defense Academy, second lieutenant infantry officer, prisoner of war, Association of Maintaining Military Traditions

*„Az ember nem olyan hatalmas, hogy mások felett ítélkezzen.
(...) Gondolj csak a szeretetre (...) Kinek szeretsz, amikor szeretsz? Másnak, vagy magadnak?”*

Platón

Vajay Tibor 1924. január 6-ikán, szülei negyedik gyermekeként született Nagybányán, a Bay-kert neogótikus kastélyában.

Édesapja örökösen megválasztott főszámvevője volt a városnak, amelyet a trianoni békeszerződés rendelkezései nyomán, 1920-ban Romániához csatoltak. A szerveződő erdélyi román államhatalom képviselői felszólították, hogy tegyen hűségesküt a román uralkodóra. Amikor ezt megtagadta, eltávolították hivatalából. Nem esett kétségbe: 1921-ben öccsével jól jövedelmező fűrészüzemet létesítettek, ami kedvező anyagi körülményeket biztosított családjuk számára. A város román lakosai, de a hatóságok sem nézték jó szemmel a prosperáló üzemet, amit egy napon ismeretlen személyek felgyújtottak.

A tűzvész után a biztosító nem fizetett, így nem tudták törleszteni az üzem

létesítéséhez felvett hitelt. A bank minden vagyonukat lefoglalta, a család anyagilag teljesen tönkrement. 1928 novemberében áttelepültek Debrecenbe, ahol rokonaik éltek.

Debrecen–Nagybánya–Debrecen

Hat évesen a debreceni római katolikus elemi iskola tanulója lett. A kislát szinte minden érdekelt: szeretett iskolába járni, tornázni és énekelni.

1934-ben szülei beírták a debreceni Kegyesitanítói Római Katolikus Calasanzai Szent József Reálgymnázium első osztályába. Csakhamar kitűnt sokoldalú tehetségével: igen jó eredményeket ért el a mennyiségtanban, a nyelvtanban, a latinban, jól sportolt (a négy alsó osztály összesített atlétikai bajnoka lett) és az énekkarban három évig ő volt a vezérszoprán. Rövidesen csatlakozott a cserkészmozgalomhoz is, amelynek nyári nagytáborai (Mátra, Börzsöny, Balatonfelvidék, Nagybánya) feledhetetlen élményt jelentettek számára.

Másodikos gimnazista korában két osztálytársa privát korrepetálását vállalta, amiért húsz pengőt kapott havonta (összehasonlításképpen: egy kiló kenyér akkor 16–20 fillérbe került). Ezzel 12 évesen jelentősen hozzájárult szegénységben élő családja anyagi gondjainak enyhítéséhez. A tanítást hetedikos korában hagyta abba. Ebben azonban már a nagypolitika is közrejátszott: 1938-tól 1942-ig a trianoni békeszerződés nyomán elcsatolt magyar lakta területek jelentős része visszatért. 1940 őszén, a második bécsi döntés nyomán Magyarország 43 492 négyzetkilométernyi területet kapott vissza Romániától. Ismét magyar város lett Nagybánya is, Tibor szülővárosa.

1940 októberében a Vajay család visszaköltözhetett Nagybányára, Tibor pedig beiratkozott a helyi gimnáziumba. A szerveződő tanári kar azonban igen gyenge tanerőkből verbuválódott, csak a francia nyelv tanítása volt nívós, így félévkor visszament Debrecenbe.

Régi-új iskolájának lelkes piarista tanárai – élükön a nemzetközi hírű dr. Báthory József igazgató úrral – felpezsdítették a hazafias életet. Beindították a levante mozgalmat, és a cserkész-életet. Tibor a gimnázium képviselőjeként nyaranként részt vett a Budapesten megrendezett Honvéd Őrsvezetők Köre táborokban. 16 évesen ő lett az első diáklevente szakaszcsofőr, 17 éves korában az intézet díszszázad-csofőre. A díszszázad 1941 és 1942 nyarán, tornavizsgákon mutatta be hadipuskás és alaki gyakorlatait. Sikerükről a sajtó is írt. Szereplésüket a VI. hadtest csoportvezetője is megemlékezett, akinek javaslatára Vajay Tibor Debrecen város díszleventeje lett.

A gimnáziumnak az 1940–41-es tanév eseményeit megörökítő évkönyvében számos helyen szerepelt a legjobbak között: elismerték, mint kitűnő tanulót, atlétikai bajnokot, az énekkar tagját, de megemlékeztek a kiváló céllövők, valamint a cserkész- és levante mozgalmi vezetők sorában is. A honvéd-cserkész kiképzés keretében honvédségi rejtjelű rádiós képzésben részesült és éles lögyakorlaton vehetett részt a honvédségnél rendszeresített 81 milliméteres aknavetővel is. Mindennek később, ludovikás korában nagy hasznát vette. Kitüntetéssel érettségizett.

Akadémikus évek

1928 novemberében, amikor Nagybányáról Debrecenbe érkezett, az állomásról gyalog jövet egy díszelgésre készülő honvédszázaddal találkozott. A menet élén, lóháton, kivont karddal a csoportvezető: egy csinos fiatal tiszt haladt. Ekkor döntötte el, hogy katonatiszt lesz.

Érettségi után jelentkezett a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémiára. A sikeres felvételi vizsga után elkezdődött élete legnagyobb, legragyogóbb

időszaka. Akadémikusi éveit úgy élte meg, hogy a társadalom tenyerén hordta őket, azt várta tőlük, hogy visszahódítsák azt, amit erőszakkal elvettek az országtól; a nemzet büszkeségei voltak.

Vajay Tibor azért választotta „az első és legfontosabb fegyvernemet”: a gyalogságot, mert vezérkari tiszt akart lenni. Félévkor már osztályelső, évvégén pedig századelső lett, s ezt a rangot megtartotta az avatásig.

A tisztjelölteknek, a magas színvonalú kiképzésük során, kemény szellemi és fizikai megpróbáltatásokat kellett kiállniuk. Az akadémiai évek alatt rendszeresen jártak úszni a Margit-szigeti fedett uszodába, sí-gyakorlatokon vettek részt a Sváb-hegyen, vízi tábortan Balatonalmádiban, nyári nagygyakorlaton a Mátrában, harcászati úton a Gyöngyös–Kékes–Tiszafüred menetvonalon. Emlékezetes élmény maradt számára a Tisza melletti háborús hadiszolgálat, a dunai hadgyakorlat, de a legszebb emlék a tisztavatás a körmendi kastély udvarán.

Ifjú hadnagyként páncélos-elhárítási kiképzésre vezényelték a németországi Drezdába, a kiképzés után pedig már a vészesen közeledő keleti frontra.

Frontszolgálat és hadifogság

Először a felállítás alatt álló 9 új magyar hadosztály egyik törzsparancsnokságához került az Oderán túli Wandernbe. Innen – László bátyjával együtt – a nagykanizsai 89/111. zászlóaljhoz vezényelték szolgálattételre.

1945. február 5-én reggel 8 órakor, háromheti tűzvonalbeli harc után, lövészszázad-parancsnoki beosztásban esett szovjet hadifogságba Poznan térségében.

1945. augusztus 13-án Poznanban bevagoníroztak a hadifoglyokat. Ötvenen voltak egy kocsiban, ahol egy lyuk volt az illemhely, enni-inni pedig alig kaptak. Hat nap múlva megérkeztek a szovjet–észti határon fekvő Walgába. Egy fából készült nagy lókorházban helyezték el őket, ahol háromemeletes priccseken aludhattak. Minden éjjel poloskainvázió volt. Egész télen, mínusz 20, mínusz 30 fokos hidegben, csakánnyal ásatták velük az új állomásépület alapját. Borzasztóan szenvedtek a hidegtől, az értelmetlen munkától. Ekkor határozta el, hogy megtanul oroszul, mert úgy gondolta, hogy tolmácsként biztosan átvészeli a hadifogságot.

1946. április 4-én Észtországba, a sangastei téglagyárba vitték. A nyarat a Tallin és Leningrád közötti műút építésével töltötték. Itt lett tolmács. Augusztus 21-étől november 8-áig a mardui foszforitbányában dolgozott. Innen Narvába szállították őket a nagy vízesés melletti építkezéshez.

1947. május 9-én Leningrádba került, egy hatalmas harckocsi-gyár építésére. Itt váratlan esemény történt: a tábor felügyelő NKVD-s* őrnagy közölte velük, ha hamarabb akarnak hazamenni, antifasiszta csoportot kellene alakítaniuk. Otthon Rákosi Mátyás az augusztusi választások miatt, a szavazatszerzés érdekében, politikailag érett hadifoglyok hazahozatalát ígérte. A 200 fős magyar csoport megalakult, egy hónap múlva pedig hazaindulhattak.

1947. június 20-án szálltak marhavagonokba. Négy nap múlva Máramarosszigetre érkeztek, ahol karanténba helyezték és tetvetlenítették őket. A személyi szűrés után, két nap múltán útba indították a csapatot a debreceni elbocsátó táborba.

Vajay Tibor 1947. június 26-án lett szabad újra.

Az újrakezdés évei

A nyomasztó jóvátételt nyögő ország gazdasága romokban hevert, az állandó munkahelyek száma csökkent, a ludovikás múlt pedig lehetetlenné tette az

elhelyezkedést. Sürgősen kenyérkereseti lehetőség és új egzisztencia után kellett néznie.

Először cséplési ellenőrként, majd a választási irodán dolgozott. Jogi pályára készülvén 1947 szeptemberében beiratkozott a pécsi egyetemre. Minden alkalmat megragadott, birkózott a sorssal az egzisztenciáért és a családalapítás lehetőségéért.

1948 húsvétján eljegyezte menyasszonyát, Fördös Saroltát. Kalocsa, ahol menyasszonya ötödéves tanítóképzős volt, nagyon messze esett lakóhelyétől, Kaposvártól. Negyedévenként találkoztak Gerjenben, a szülői házban.

1949 augusztusában egy hirdetést talált az újságban: az alakuló állami gazdaságokhoz hirdettek felvételt. Sikeres pályázata nyomán általános tisztviselőnek vették fel Balatonboglárra, egy korábbi nagybirtokból alakuló gazdaságba. 1949. augusztus 23-án állt munkába.

Egy hét múlva menyasszonyát is kinevezték Nagykönyiba tanítónak. 1949. október 16-ára kitűzték az esküvőt.

Pénzügyi vezetői tanfolyamra küldték, majd 1950. január 1-jei hatállyal kinevezték pénzügyi vezetőnek Csokonyára, a jugoszláv határsávba. Ez lehetetlenné tette, hogy a feleségével éljen együtt. Panaszára a központ vezetője azt mondta: „elvárjuk, hogy a fiatalok áldozatot hozzanak a szocializmusért”. Felesége a karácsonyi szünet után visszament tanítani Nagykönyiba, mert hiába kérte áthelyezését. Ezután csak Kaposvárra, a szüleinél találkozhattak.

A boglári paradicsomból a kietlen pusztai életbe került. Ez alapozta meg azonban egész életükre az egzisztenciájukat, viszonylagos anyagi jólétüket: új munkahelyén számviteli képesítés megszerzésére kötelezték, aminek sikeresen eleget tett. Egy év múltán kinevezték főkönyvelőnek a mariettapusztai kísérleti gazdaságba. Felesége ekkor felmondta a tanítói állását és áttelepült férje lakóhelyére.

A kísérleti gazdaság központja a csokonyavisonai kastélyban volt. Ott kapott szolgálati lakást.

1952 februárjában, a minisztérium kísérletügyi központjában, a mérleg sikeres átadása után, felajánlották számára az alakuló Tengelici Gyapotkísérleti Gazdaság főkönyvelői munkakörét. Egy felújított kastélyban kaptak háromszobás, fürdőszobás lakást. 1952. április 1-jén elfoglalta új hivatalát.

Megszületett lányuk Sarolta.

Nyolc, eseményekben gazdag, sikeres év köszöntött rájuk. Két országos mezőgazdasági számviteli munkaversenyt nyertek. Ebben nagy segítségére volt László bátyja, aki forgalmi könyvelőként dolgozott mellette.

Vajay Tibor párton kívülként (!) 1954-ben a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója miniszteri kitüntetést vehette át, 1957-ben pedig Munka Érdemrendet kapott. Jeles eredménnyel végezte el a Pénzügyi és Számviteli Főiskolát.

1956-ban megszületett második kislányuk, Klára.

1956-ban a kísérleti gazdaságok negyedéves mérlegeit Budapesten, a minisztériumban vizsgálták felül. 1956. október 23-án ő is a fővárosban tartózkodott, ahol a gazdaság III. negyedévi mérlegét kellett bemutatnia.

Már éppen hazafelé készülődött, amikor rendkívüli eseményekről értesült, s a maradás mellett döntött. A Gellért szállóban szállt meg, onnan rálátott a Múzeumra, ahonnan a forradalom indult. Csatlakozott a menethez és tanúja lett minden fontos eseménynek: meghallgatta a Bem-téri beszédeket, részese volt az Országház előtti tüntetésnek, szemtanúja a Sztálin-szobor ledöntésének, a rádió ostromának. Késő éjjel futva ment a szállására, mert a házak tetejéről sok helyen lőttek. Ha akart volna, sem tudott volna hazamenni, mert leállt a közlekedés. Egy

hétig nem tudott hírt adni magáról. Szerencséjére október 30-án igazgatója kocsit küldött érte.

1959 szeptemberében munkahelyének biztonsági tisztje azzal állított be hozzá, hogy másnap a szekszárdi központban beszélni akarnak vele. Azzal kezdték, hogy ludovikás tiszt, de jó szakember és a szakértelmére szükségük van. Be akarták szervezni, amire nemet mondott. Ekkor közölték vele: *„Megmutatjuk hadnagy úr, hogy még adminisztrátor sem lesz!”*

Új munkahelyet kellett keresnie, más megyében. Szerencséjére a hidasi új brikettgyár igazgatója éppen gazdasági vezetőt keresett. Így lett 1959 novemberében a gyár egyik főmunkatársa. Az alkalmazási feltétel a Nehézipari Minisztérium három éves ipargazdász oklevelének megszerzése volt, amit sikerült jeles eredménnyel elvégeznie.

Három év múltán, amikor a gyár pénzügyi, számviteli rendszerét kialakította, és jól működtette, az igazgató közölte, hogy nem tudja tovább tartani, keressen új munkahelyet. A magyarázat: a gyár biztonsági tisztje rendszerellenesnek minősítette és kifogásolta az alkalmazását.

Így lett három évig, 1963 és 1966 között, a hidasi Jó Szerencsét Termelő Szövetkezet főkönyvelője. A gyenge szövetkezetből rövidesen jól működő vállalkozás lett. Ekkor azonban ismét váltania kellett: a Dél-Dunántúl számviteli szervezője lett. Egy évig járta Tolnát, Baranyát, Somogyot. Időközben jeles eredménnyel fejezte be hároméves marximus-leninizmus esti egyetemet.

A Bonyhádi Cipőgyár üzemgazdasági osztályvezetője lett. Ekkor iratkozott be a közgazdaságtudományi egyetemre. Itt ismerkedett meg a Tolna Megyei Tanács Ipari Osztályának vezetőjével, aki felkérte, hogy vállalja el a csődbe jutott Szekszárdi Vasipari Vállalat gazdasági vezetését.

1968 márciusában szekszárdi lakosok lettek és felesége is ott taníthatott. Kinevezték a Kaposvári Finommechanikai Gyár gazdasági igazgatójának és kérték, hogy a szekszárdiak helyezték át. 1969. november 1-jén elfoglalta az új munkahelyet.

1970-ben kitüntetéses diplomával zárta egyetemi tanulmányait.

1972-ben ipari főrevizorként alkalmazták a pénzügyminisztérium kaposvári adó- és ellenőrzési hivatalában. Alkalmazása feltételül az okleveles könyvvizsgálói képesítés megszerzését szabták, ahová csak közgazdasági egyetemi, vagy számviteli főiskolai végzettséggel és legalább 5 éves vezetői gyakorlattal lehetett jelentkezni. Beiratkozott tehát, és háromévi stúdium után sikeresen eleget tett az újabb elvárásoknak.

1973-ban kinevezték mezőgazdasági osztályvezetőnek és főrevizornak. Ekkor találkozott a Kaposvári Mezőgazdasági Főiskola főigazgatójával, aki 20 évvel korábban abban a tengelici kísérleti gazdaságban volt gyakornok, amelynek ő volt a főkönyvelője. Az intézet tangazdaságának hozzáértő főkönyvelőre volt szüksége. Több mint 10 évig dolgozott a főiskolán és közben oktatta az üzemszervezést, számvitelt.

Az 1980-as évek elején a mezőgazdaságban is divatosá vált az innováció. A főiskola kutatási főigazgató-helyettese országos hatáskörű kutatás-fejlesztési egyesületet hozott létre. Széleskörű gazdasági, pénzügyi ismeretekkel rendelkező gazdasági igazgatóra volt szükség. Olyanra, aki egyaránt ért az ipari, a mezőgazdasági és az államháztartási gazdálkodáshoz, és kellő gyakorlatot is szerzett azokban. Őt nevezték ki a főiskola gazdasági igazgatójának, de emellett oktatói státuszát is megtartotta. Sikeres évek következtek. Eredményesen megszervezte budapesti és pécsi irodák ügyvitelét, gazdálkodását, amelyek tovább

növelték a kaposvári központ nyereségét. Még csaknem két évet túlszolgált, utána nyugdíjba vonult.

62 éves korában szerzett jogosítványt.

Elkezdődhetett életének legnyugodtabb, békés, boldog időszaka.

A nyugdíjas évek

Váratlanul eljött 1989, a rendszerváltozás ideje, amelynek hatalmas lelkesedéssel, nagy várakozással élte meg első napjait.

Kéri Kálmán vezérezredes 1991-ben megalapította a Honvéd Hagyományőrző Egyesületet (HOHE) és őt megbízta a Somogy megyei szervezet létrehozásával. Közreműködésével 1993. október 23-ára, az 50. évfordulóra, Kaposvár díszterén elkészült az ország első Doni Emlékműve.

1993-ban a Honvédelemért kitüntetés arany fokozatát kapta. Fogságba esése óta ez volt az első alkalom, hogy visszakapta becsületét, emberi méltóságát. Ezt követte 1994 szeptemberében hadnagyi aranydiplomájának átvétele. Az ünnepség keretében került sor a három egykori honvéd akadémia – a Ludovika, a Bolyai és a Horthy – 1944-ben avatott évfolyamai hősi halottjai emléktáblájának felavatására a Hadtörténelmi Intézet díszudvarán. Összefegyvernemi rangelső tisztként ő tartotta az avató beszédet.

Az ünnepség után felhívta évfolyamtársait, hogy november 15-én találkozzanak Körmenten, a Batthyány-kastély várkertjében, ahol 50 évvel korábban hadnaggyá avatták őket. László bátyjával impozáns emlékünnepeket tartottak. Ekkor fogadták meg, hogy minden évben találkoznak ott, egykori avatásuk színhelyén.

1995-ben felesége közreműködésével a körmendi 13 hősi halott tiszteletére saját tervezésű- és kivitelezésű emléktáblát készítettek és avattak az évfolyamtársak jelenlétében Körmenten.

1997-ben újabb kitüntetést kapott a hagyományőrző tevékenységéért.

1999. október 16-án együtt ünnepelte az egész család az aranylakodalmukat.

2000. március 15-én meghalt a felesége, akinek távozásával megváltozott az egész élete.

Író születik – az alkotás évei

2002 májusában kezdett vereseket írni, 2005 év végén pedig elhatározta, hogy alkotásait kötetbe rendezi. Karácsonyra elkészült a Magasztos szerelem című kötete, amelyet felesége emlékének szentelt. Hazafias indíttatású költeményei a Magyar Királyi Honvédség szellemiségének állítottak méltó emléket. E tárgyban készült verses füzetek nem várt sikert aratott.

2006-ban hozzákezdett egy nagyobb lélegzetű munkához. Így született meg A Magyar Királyi Honvédség szellemiségének hagyományából című könyve. Könyve első kiadásának sikere egy újabb változat megalkotására ösztönözte. Takáts Gyula Kossuth-díjas író, Bálás Béla megyéspüspök és rokona, Szabolcs de Vajay akadémikus biztató méltatásai nyomán elkészítette a könyv bővített, átdolgozott kiadását is.

Hagyományőrző tevékenysége elismeréseként 2006 szeptemberében a honvédelmi miniszter századossá léptette elő.

2007-ben megjelent a Somogyország című, nemzeti szellemű napilap, amelyben közreadta a doni évfordulóra írt egyik versét, Ludovikás fényképét és hadinaplójának fénymásolatát is.

Elhatározta, hogy egy nagyobb munkába kezd: mintegy nyolcezer latin

mondást elemző-értelmező munkájának eredménye 2008 karácsonyára érett be, amikor megjelent a könyv.

Újabb kihívást keresett: a Vajay család történetének megörökítésén munkálkodott. Kutatásai nyomán 150 év után talált egymásra a család nagybányai és szatmári ága. Több hónapos kitartó munkával leporellókat készített a család öt generációjáról családi fényképek alapján. Időközben elkészült a csaknem 300 oldalnyi, Egy székelly nemes család története, 1685–2009 címet viselő könyve is.

2009 szeptemberében a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen e sorok írójától vette át ludovikás vasdiplomáját.

Elhatározta, hogy könyvet ír a boldogságra született ember kalauzáról, elkészült az ötödik könyve: A szeretet.

Számvetés

Az élete alkonyán számvetést készített: mit tett, mivé lett szüleinek, kiváló piarista tanárainak és a Ludovika Akadémiának köszönhetően.

„Jellem, erkölcs, becsület egyenlő: Ludovika!” – e szavakkal mutatkozott be és fogadta akadémiakussá őket egykoron századparancsnokuk, Básthly őrnagy úr.

"Ludovikás vagyok" – aki ezt vallhatta magáról, az előtt egykor meghajolt a társadalom, majd feltekintett rá, kitárta szívét és magához ölelte; mert a trianoni gyászba döntött nemzet legfőbb reménységét látta benne, mert a haza polgára a legnagyobb tiszteletre tartotta méltónak azt, aki életét is kész áldozni a nemzet ügyéért. „Ludovikás honvédtiszt vagyok” – hatalmas szavak voltak egykor ezek. Bennük visszhangzott a Ludovika Akadémia legyőzhetetlen szelleme: „A hazáért mindhalálig!”, „Becsülettel élek és halok!”, „Ha összedől is a világ, a rettenthetetlent, a Ludovikást, legfeljebb a romok takarják!”

*

Vajay Tibor 1949 és 1985 között a mezőgazdaságban, a könnyűiparban, a kohó- és gépiparban, és a nehéziparban dolgozott. A debreceni piarista gimnáziumban szerzett kitüntetéses érettségi után három diplomát és két felsőfokú szakképesítést szerzett.

A rendszerváltozás után a HOHE-alapítású Aranykoszorús Hagyományőrző kitüntetést, a Honvédelemért arany fokozatát, és az Aranykor ezüst fokozatát kapta.

*

„Nem szeretnék utoljára avatott ludovikásként meghalni. S ez nem tűnik lehetetlennek. Napjainkban születőben vannak az új ludovikások. Ennek jeléül szobrot is avattak, és felvállalták a Ludovika Akadémia örökségét” – mondta Vajay Tibor, akinek életútját Seneca híres mondása írja le a legjobban: *„Puchra res est, consummare vitam ante mortem”*.**

* NKVD (az orosz Narodnij Kommisszariat Vnutrennih Gyel rövidítése): Belügyi Népbiztosság

** Szép dolog halálunk előtt életünket befejeznünk